

Jesaja 60, 1 - 9
Lucas 4, 14 - 21

INLEIDING

Klein

*Het is maar een klein riviertje en toch mondt het uit in de grote zee.
En geen mens die er kwaad van spreekt.*

(Armando / Ter Plekke)

Dit ultra-korte gedichtje komt van schilder, beeldhouwer, schrijver, violist en bokser Armando, die vorig jaar overleed.

Een klein riviertje dat uitmondt in zee.
Zoals alle rivieren, - klein en groot - naar zee stromen.
Daar is niks kwaads over te zeggen, hooguit iets goeds.

Over beweging gaat het vandaag,
een beweging die ons meeneemt én die wij zelf in gang houden.

Over deze stroom zongen we zojuist:
"waardoor een beweging ontstaat die gaat stromen
en die "nooit meer, door niemand, zich inperken laat."
Als een klein riviertje dat toch uitmondt in de grote zee.

Laat je in deze viering ook meestromen op de liederen die we zingen:
dat zijn er meer dan normaal.
En er is ook een extra lezing aan het eind van de viering, omdat vandaag de
bidweek voor eenheid onder de Christenen wordt afgesloten.
Ik ga mijn best doen om - ter compensatie - minder woorden dan normaal te
gebruiken zodat we een beetje op tijd klaar zijn.

Maar natuurlijk beginnen we met stilte en gebed.

OVERWEGING

1.
Tijdens mijn reis door India,
waar ik vanaf deze plaats al vaker over heb vertelt,
loop ik op een dag door de straten van Madras en eet een banaan.

Als de banaan op is blijf ik met de schil in mijn hand staan.

In India is het geen enkel probleem om klein afval,
- papiertjes, verpakkingen, schillen, -
gewoon los te laten en op de grond te laten vallen.

Of je nou op straat bent, in een park,
in het postkantoor of in de trein,
de vloer doet overal dienst als afvalbak.

Nu wil het geval echter dat mijn ouders mij hebben opgevoed tot een nette - en vaak ook net iets te brave - man, dus ik schaam mij er een beetje voor om iets zomaar op straat te gooien, ook nu ik in India ben.

Ik kijk om me heen en zie een meter of 10 verderop en afvalhoop, compleet met vliegen, ratten, pikkende kraaien, een hond die op iets vaags knauwt en een koe die aan een stuk plastic likt.

Ik loop er heen en gooi mijn banbananenschil op die vuilnishoop, vlak voor de neus van de koe, die eraan ruikt en de schil vervolgens met smaak opeet.

Ik draai me om en zie een man op me afkomen. Niet zomaar iemand, een brahmaan, iemand van de priesterklasse, te herkennen aan het koord dwars over zijn blote borst. De man buigt voor me, knielt neer en raakt zacht en vol eerbied mijn voeten aan.

Ik sta perplex!

Even denk ik nog dat hij me om geld zal gaan vragen maar nee, dat doet hij niet: hij staat op, buigt nog eens en loopt weg.

Door een mengsel van toeval en een nette opvoeding had ik volkomen per ongeluk en onbedoeld een goede daad verricht, namelijk een Heilige Koe iets te eten gegeven! En de priester kwam me daarvoor eren.

2.

Ik denk dat het heel vaak zo gaat. Dat je volkomen per ongeluk, door een samenloop van omstandigheden en zonder het te weten zomaar iets goeds doet.

Kleine dingen zijn het vaak, die je vanzelfsprekend doet of uit beleefdheid: een vriendelijk knikje, een knipoog naar een kind, iemand voor laten gaan, iets oprapen dat een ander heeft laten vallen, iets aan iemand geven waar je zelf toch niks meer mee doet, een belletje of app-je om te vragen hoe het met iemand gaat...

*Het is maar een klein riviertje en toch mondt het uit in de grote zee...
En geen mens die er kwaad over spreekt,
nee zelfs niemand -geen priester of profetes - die jou ervoor komt eren!
Dat hoeft ook helemaal niet,
het is - zo weet ik uit ervaring - ook een beetje gênant als dat wel gebeurt.*

Ik denk ook dat al het goede dat mensen doen - overal op de wereld,
bewust of onbewust,
groots of klein,
vrijwillig of omdat het hun werk is,
belangeloos of uit verholen eigenbelang,
uit humaniteit of religieus geïnspireerd,
ik denk dat al dat goede,
uiteindelijk uitmondt in de Grote Zee die God is.

Zo lees ik het tenminste de lezing van Jesaja van vandaag.
"Volken laten zich leiden door jouw Licht..."
"Ze stromen in drommen naar je toe..."
"Rijkdom van vreemde volken valt je in de schoot."

Al het goede stroomt richting God,
ook al komt het van vreemden en ongelovigen.

En of die stroom van goedheid
nou in gang gezet wordt door de Machtige God zelf,
die alles en allen naar Zich toe trekt,
of dat wij mensen het zelf zijn,
die door onze goede daden God's Macht en Licht gestalte geven,
dat is misschien alleen maar een kwestie van perspectief
en niet eens zo heel interessant...

Het water van de rivier verlangt naar de zee,
de zee verlangt naar het water van de rivier...

3.

Maar er is ook een omgekeerde stroom,
een stroom die van God uitgaat, richting mensen.
een stroom van liefde en genade.
Al sinds Kerstmis lezen we daarover in de verhalen uit de epifanie:
de drie wijzen, de doop door Johannes, de bruiloft in Kana.
Verhalen waarin God aan het Licht komt in Jezus Christus.

En ook vandaag hoorden we zo'n verhaal.
Met de woorden uit Jesaja zegt Jezus klip en klaar wie hij is:
*"De Geest van de Heer rust op mij,
want hij heeft mij gezalfd."*

En Jezus zegt ook waar je aan zult merken
dat Hij de gezalfde is:
*Armen ontvangen het goede nieuws,
gevangenen worden vrijgelaten
blinden zullen zien
onderdrukten krijgen hun vrijheid.*

Een en al genade.
Een en al goedheid!

Als wij willen meestromen in de beweging van goedheid en genade
- richting God -
dan mogen we ons laten inspireren door die omgekeerde stroom
en Jezus de gezalfde tot een levende realiteit in ons leven maken.

En geen mens die er kwaad van spreekt.

SLOTWOORD EN ZEGEN

Een rivier die naar zee stroomt is een prachtig beeld.

Maar op hun weg naar de grote zee
komen alle rivieren, groot en klein, obstakels tegen:
stenen, rotsen, bochten, zandbanken, bruggen, sluizen en dammen.
Er wordt afval in gedumpt en rioolwater in geloosd
en alles wat fabrieken kwijt willen...

We moeten met beide benen op de grond blijven staan!

Zo bedacht ik het volgende:

Stel nou dat het - destijds in India - geen Heilige koe was die ik een schil gaf,
maar een arme bedelaar die ik wat klein geld gaf?
Zou die Brahmaan dan ook naar me toe gekomen zijn om mij te eren?

En zou hij voor mij gebogen hebben
als die bedelaar toevallig een vrouw was,
een weduwe, een alleenstaande moeder,
of een jong meisje zonder opleiding en zonder kansen?

En zou hij vol eerbied mijn voeten hebben aangeraakt
als die bedelende vrouw een Dalit was,
uit de kaste van de onaanraakbaren?

Heel misschien wel,
maar eerlijk gezegd vrees ik van niet!

Iedere religie heeft zo zijn blinde vlekken en schaduwkanten.
Dat geldt voor het Hinduïsme en Boeddhisme,
de Islam, het Joodse geloof en ook voor ons Christenen.

Alle gelovigen - waaronder ik ook mezelf reken - heeft zijn of haar
blinde vlekken, vooroordelen, misvattingen misschien.
We zijn nu eenmaal mensen!

Laten we tegelijkertijd kritisch blijven
én de moed niet verliezen.

Daarom vragen we om de zegen van God,
over al onze goede bedoelingen en onze goede daden,
over al wat ons lukt en over ons jammerlijk falen,
over de ledematen die we hebben en die we zijn.

Dat het goede in en door ons blijft stromen
dat vragen wij in de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.
Amen

En zingen we tenslotte God alle lof toe!